

Vítězný tým - ROCKY A SEAN

Zatímco u nás zná většina lidí léčebné využití koní a psů (často pouze labradorů), v zahraničí se k zooterapii využívají nejrůznější druhy zvířat v daleko větší míře. Proto jsme poprosili paní Rebeccu Stouřovou v Chattanooga v USA, aby se s námi podělila o své zkušenosti se zooterapií. Pro formu autismu, kterou má její syn Sean (a zhruba jedno dítě z pěti set), je typické snížení sociálních, jazykových a vývojových schopností proti normálním dětem. Pokud se podaří tyto problémy překonat, mohou se takoví lidé poměrně dobře zařadit do společnosti, je to však dlouhá cesta a těžká práce. „Ve dvou a půl letech byla u Seana stanovena diagnóza autismus. Znal jen pár slov, nevěděl, jak se jmenuje jeho bratr, a nepoužíval pro nás správné označení „tati“ a „mami“. Řadu hodin trávil křikem nebo tím, že v naprosté tichosti seděl, rovnal autíčka, ale nehrál si s nimi. Byl zablokován celá léta. Pokud nebyl agresivní, stahoval se do svého vlastního světa. Byli jsme vězni jeho světa, a pokud jsme ho narušili, přestal se učit a dělat pokroky. S manželem jsme oba milovníci zvířat a přírody. Když byl Sean malý, měla jsem doma jedinou květinu, umístěnou mimo jeho dosah, jedinou květinu! Byla to jediná známka života v našem bytě..., ale pro mne to byl ostrov naděje. U Seana byla brzy stanovena diagnóza a dostalo se mu také včasné pomoci. Myslím, že jsme měli štěstí, že po většinu života měl nejlepší možné podmínky ve škole, nejlepší léčbu a domácí terapii, vyhovující jeho momentálním potřebám. U dětí s těmito problémy je běžný vývojový skok ve věku kolem pěti až pěti a půl let. Byli jsme svědky tohoto průlomu u Seana a chytali se každé příležitosti. Jednou z nich byl návrat zvířecích společníků do našeho domova. Přinesli jsme domů rybičky. Sean byl obsesivně fixován na žáby, a tak bylo dalším krokem donesení australských žab. Obdivoval je a nechával je na pokoji. Od té chvíle jsme pomalu přidá-

vali zvířecí členy rodiny. I přes své obrovské pokroky byl Sean zaujatý proti psům a kočkám. Když mu bylo osm let, všechny nás zaskočil. Jeho stereotypní pohyby, typické pro autisty, téměř zmizely. Jednoho dne jsem hodila všechna varování za hlavu a přinesla domů dvě fretky mláďata pro staršího syna Scotta. Sean se na vetřelce díval s očima dokořán. Pak se stala ta nejpodivnější věc. Ačkoliv se zpočátku choval znepokojeně, nikdy se skutečně nerozrušil ani jím neublížil. Musím zdůraznit, že jsem na Seana i fretky pečlivě dohlížela doslova každou vteřinu. Když se první den vrátil ze školy, vrazil do dveří, plácl sebou před klec (odmítal si sundat batoh s učebnicí) a jenom na ně zíral. Kdykoliv jsem se přiblížila, řekl jen „Psst!“ Seděl tak půl hodiny, dokud se fretčata neprobudila. Dokonce když k nám přišla návštěva, chránil první týdny fretky natolik, že jí nedovolil ani se na ně podívat. Celé měsíce jsem dohlížela a pečlivě směřovala situaci. Sean se učil sebeovládání, naučil se, že fretky musí za všech okolností dostat vodu a jídlo. Naučil se je bezpečně držet a hrát si s nimi. Museli jsme začít od nejzákladnějších detailů, které děti s normálními potřebami dávno vědí. Byla to dlouhá a náročná cesta. Na Den sv. Valentína jsme pro Seana připravili překvapení. Zašli jsme do místního útulku, aby si vybral vlastní tretku. Paní, která útulek vedla, rovnou řekl, že chce „výjimečnou“ tretku, protože i on je „výjimečný“. Nechala ho prohlédnout si všechny tretky, až mu konečně ukázala velkého a zdravého mladého fretčeho kluka. Hned si padl do oka a celé odpoledne si v útulku spolu a hráli a seznamovali se. Sean držel Rockyho a ujišťoval se, že je opravdu „výjimečný“. Paní mu řekla, že určitě je, protože se do útulku dostal polomrtvý, je to malý zázrak, že vůbec přežil. Musel toho hodně překonat, stejně jako Sean. Dnes zná Sean jména všech krmiv pro fretky, umí čistit klec, měnit vodu v napáječkách, odklízet hrornád-

ky, dát fretce vitamíny, umí ji vychovávat, vzít ji k veterináři a spoustu dalších věcí. Troufám si tvrdit, že toho ví více než někteří dospělí chovatelé. Když jsme měli první fretky, Sean se opíčil po otci a opakoval jeho pohyby a slova. Pak však udělal významný krok vpřed ve svém rozvoji. Začal na ně spontánně mluvit vlastními slovy a z vlastních důvodů. Jeho pokroky byly pomalé a namáhavé, ale pokračují dodnes. Často vidím, jak se vliv tohoto vztahu přenáší do Seanova života. Před dvěma lety se nám ho nedařilo zapojit do baseballové ligy pro děti se zvláštními potřebami. Znal pravidla a trval na nich, takže upravená pravidla nedokázal akceptovat. S velkými výhradami jsme zkusili řádnou ligu. Nepochybovali jsme o tom, že Sean dokáže dohře hrát, ale silně jsme pochybovali, že se vyrovná se sociálními situacemi, kdy bude muset snášet doteky, hluk a další útoky na jeho smysly. Když byl poprvé na hřišti, byl tak vystrašený, že vůbec nedokázal pře-

jít k ostatním dětem. Dala jsem mu do náruče Rockyho a viděla jsem, jak se jeho obličej i tělíčko uvolňují a jsou méně ztuhlé. Spolu jsme šli k chlapcům, kteří Seana zdravili šklebením a pokřikováním. Ten neřekl ani slovo a jenom vrtěl nebo kýval hlavou na otázky. Celkem brzy stál na palce a čekal na míč, ale ne bez Rockyho mezi diváky. A fretky začaly přinášet štěstí. Seanův tým prošel ten rok celým turnajem a vyhrál šampionát. To vše bylo pro Seana vedle fretek nejpozitivnějším životním zážitkem. Seanova prognóza je dobrá. Léčí se čím dál víc o fretkách a přejímá stále větší zodpovědnost. Každý den sedá s Rockyem na klíně a vypráví mu o všem možném.

Myslím si, že fretky mohou být pro děti se zvláštními potřebami velkým přínosem. Neslintají, nefuní, neštěkají, neskáčou u nestrkají jako psi. Na rozdíl od koček se nemusíte obávat, že děti poškrábou nebo že se jich budou bát. Není pravděpodobné, že by děti pokousaly.

a pokud k tomu přece jen dojde, jde o mnohem méně vážné zranění než u psa nebo kočky. Jsou malé, a tak dětem nenahánějí takový strach. Mají jemný, ale vytrvalý způsob vyžadování pozornosti, který je pro tyto děti vhodný."

Další podrobnosti najdete na www.modernferret.com/pressreleases/sean.html

Pozn.: Autismus - vrozená porucha dětského duševního vývoje vznikající na neurobiologickém podkladě. V důsledku toho dítě nerozumí tomu, co vidí, slyší a prožívá, a tak se uzavírá do vlastního světa. Má problémy v komunikaci s okolím, v sociálních vztazích a v představitosti. Vyžaduje neustálou péči, dohled a trpělivost, ve školním věku pak odborné pedagogické vedení. Schopnosti se dají postupně zlepšit, ale k úplnému vyléčení zpravidla nedochází. Více informací najdete na www.autismus.cz